

L.P.	ZAGADNIENIE	PYTANIE	ODPOWIEDŹ
1.	Wkład własny	Czy jeśli Gmina Wrocław otrzymałaby darowiznę od podmiotu zewnętrznego na rzecz działań dotyczących edukacji ekologicznej to czy ta darowizna może być wkładem własnym Gminy w planowanym naborze z FEDS 2021-2027, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, typ 8.1 E Działania z zakresu edukacji ekologicznej?	Tak, darowizna może być wkładem własnym. Zgodnie z zapisami Regulaminu naboru, to Państwo określają formę wniesienia wkładu własnego (pieniężny lub niepieniężny). Źródłem finansowania wkładu własnego mogą być zarówno środki publiczne, jak i prywatne. O zakwalifikowaniu wkładu własnego do środków publicznych lub prywatnych decyduje źródło pochodzenia środków. Wkład własny może być wniesiony także przez Partnera projektu lub przez uczestników projektu. Wkład własny wnoszony w ramach kosztów pośrednich uznajemy za wkład pieniężny. Rekomendujemy Państwu zapoznanie się z zasadami wnoszenia wkładu własnego do projektów opisanymi w „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”.
2.	Wnioskodawca/ Beneficjent/ Partner	Czy Sieć Badawcza Łukasiewicz – PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii może ubiegać się o dofinansowanie w ramach działania FEDS.08.01-IZ.00-092/24 – edukacja ekologiczna jako „jednostka naukowa”?	W naborze nr FEDS.08.01-IZ.00-092/24 przez jednostkę naukową rozumiemy podmiot (jak np. uniwersytet lub instytut badawczy, agencja zajmująca się transferem technologii, pośrednik w dziedzinie innowacji, fizyczny lub wirtualny podmiot prowadzący współpracę w dziedzinie badań i rozwoju) niezależnie od jego statusu prawnego (ustanowionego na mocy prawa publicznego lub prywatnego) lub sposobu finansowania, którego podstawowym celem jest samodzielne prowadzenie badań podstawowych lub badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych lub rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników takich działań poprzez nauczanie, publikację lub transfer wiedzy. W przypadku, gdy są Państwo podmiotem wskazanym w powyższej definicji, to wpisują się w listę Wnioskodawców/Beneficjentów lub Partnerów mogących brać udział w naborze.

3.	Wnioskodawca/ Beneficjent/ Partner	Czy projekt w ramach działania FEDS.08.01-IZ.00-092/24 – edukacja ekologiczna musi być realizowany w obowiązkowym partnerstwie? Ponadto – czy partnerstwo może być nawiązane z własną organizacją pozarządową?	<p>W dokumentacji naborowej nie ma zapisu, który zobowiązywałby Wnioskodawców do zawierania partnerstw. Natomiast zgodnie z kryterium premiującym nr 1 pn. „Kryterium preferencji realizacji/współrealizacji projektu przez Lokalne Grupy Działania (LGD) lub organizacje pozarządowe” Wnioskodawca może uzyskać premię punktową w sytuacji zawarcia partnerstwa z LGD lub organizacją pozarządową. Spełnienie przez Wnioskodawcę kryterium premiującego nie jest obligatoryjne, natomiast może być kluczowe w sytuacji złożenia wniosków na kwotę większą niż alokacja przewidziana na nabór.</p> <p>Podczas oceny KOP nie bada powiązań między partnerami. Wnioskodawcy/Beneficjenci lub Partnerzy powinni wpisywać się w katalog podmiotów określony w kryterium formalnym nr 5 pn. Kryterium kwalifikowalności Wnioskodawcy/Beneficjenta i Partnera oraz Regulaminie wyboru projektów. Podczas oceny KOP nie bada powiązań między partnerami.</p> <p>Wnioskodawcy/Beneficjenci lub Partnerzy powinni wpisywać się w katalog podmiotów określony w kryterium formalnym nr 5 pn. Kryterium kwalifikowalności Wnioskodawcy/Beneficjenta i Partnera oraz Regulaminie wyboru projektów.</p> <p>Należy pamiętać, że zadania realizowane przez poszczególnych partnerów w ramach projektu partnerskiego nie mogą polegać na oferowaniu towarów, świadczeniu usług lub wykonywaniu robót budowlanych na rzecz pozostałych partnerów. Będzie to przedmiotem oceny KOP, jak i kontroli na etapie realizacji projektu.</p> <p>Wyboru partnerów należy dokonać przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. Udział partnerów w projekcie partnerskim nie może polegać wyłącznie na wniesieniu do jego realizacji zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych. Oznacza to, że partnerzy muszą faktycznie angażować się w realizację projektu.</p> <p>Szczegółowe informacje nt. realizacji projektów partnerskich znajdują Państwo w Rozdziale 6 Regulaminu wyboru projektów.</p>
4.	Forma wsparcia	Czy w ramach naboru można wnioskować o zakup działki zlokalizowanej przy lesie/ parku oraz zakup namiotu sferycznego wraz z zapewnieniem wody i prądu. Celem zakupu działki oraz namiotu jest prowadzenie części zajęć w terenie- edukacji ekologicznej dla dzieci w wieku przedszkolnym, założenie ogródka, budowanie budek dla ptaków i owadów oraz bezpiecznych miejsc zimowania dla jeży. Placówka aktualnie mieści się w centrum dużego osiedla, natomiast chciałaby poszerzyć swoją działalność o edukację outdoorową.	<p>Zgodnie z zapisami Regulaminu naboru można finansować w projekcie wydatki inwestycyjne w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego (cross-financing). Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% całkowitej wartości projektu.</p> <p>Co do zasady istnieje możliwość sfinansowania ww wydatków - oczywiście jeżeli zostanie wykazany we wniosku ich bezpośredni związek z projektem (powiązanie z zakresem merytorycznym projektu) oraz logiczne uzupełnienie działań (głównych zadań). Zasadność ponoszenia wydatku, o którym mowa w pytaniu, będzie oceniona przez KOP.</p> <p>Należy jednak pamiętać, że celem projektów powinien być wzrost wiedzy/ kompetencji uczestników (czyli inwestycja powinna być skierowana do osoby). Wnioskodawca przystępując do projektu powinien legitymować się już potencjałem do jego realizacji, ewentualnie wzmocnić/ uzupełnić go przez niezbędne zakupy, a nie budować go poprzez inwestycje infrastrukturalne.</p>

5.	Wniosek o dofinansowanie projektu	<p>Czy w przypadku podmiotu prywatnego: fundacji należy załączyć zał. 8 dotyczący dyskryminujących aktów prawa miejscowego?</p> <p>Czy załącznik ten należy dołączyć w przypadku bycia jst i jednostką podległą?</p> <p>Czy w przypadku braku załącznika należało będzie uzupełnić ten załącznik na etapie oceny formalnej?</p>	<p>Nie należy.</p> <p>Tak, zarówno jeśli JST lub jednostka jej podległa (tj. podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny) jest Wnioskodawcą, jak i Partnerem we wniosku. Zgodnie z kryterium: <i>Spełnienie kryterium będzie weryfikowane zarówno wobec Wnioskodawcy, jak i każdej wchodzącej w skład partnerstwa JST lub podmiotu przez nią kontrolowanego lub od niej zależnego.</i></p> <p>Tak, jednak nie na etapie oceny formalnej a na etapie negocjacji, który następuje po zakończeniu oceny formalnej i merytorycznej wniosku. W przypadku stwierdzenia braku wymaganego załącznika podczas oceny formalnej Wnioskodawca zostanie wezwany na etapie negocjacji do jego przesłania. Brak poprawy w tym zakresie będzie skutkować odrzuceniem wniosku, tak jak wskazano w opisie kryterium formalnego nr 6: <i>Niespełnienie kryterium po wezwaniu do poprawy/uzupełnienia na etapie negocjacji skutkuje negatywną oceną projektu.</i></p>
6.	Diagnoza potrzeb	<p>Czy na etapie przygotowywania wniosku wymagane jest przeprowadzenie diagnozy potrzeb? Z Regulaminu nie wynika taki obowiązek, jednak w załączniku przedstawiającym kryteria wyboru występują zapisy dotyczące diagnozy.</p>	<p>W dokumentacji naborowej nie ma wymogu sporządzania odrębnego dokumentu w postaci Diagnozy potrzeb.</p> <p>Ocena spełnienia kryterium merytorycznego nr 8 pn. „Kryterium godności projektu z celami szczegółowymi FEDS 2021-2027, celowości projektu i osiągnięcia rezultatów” polega też na weryfikacji uzasadnienia potrzeby realizacji poszczególnych zadań zaplanowanych w ramach projektu i ich powiązania ze zdiagnozowanym problemem. Przedstawiony we wniosku opis będzie oceniany również pod kątem aktualności danych stanowiących podstawę do określenia potrzeb.</p>

7.	Forma wsparcia	<p>Czy w ramach naboru możliwe jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie placu zabaw związanego z ekologią (np. z elementami edukacji ekologicznej); - utworzenie ścieżki edukacji ekologicznej; - organizowanie wyjazdów edukacyjnych np. do CEEiK "Salamandra" w Myślborzu, Sudeckiej Zagrody Edukacyjnej, Karkonoskiego Parku Narodowego itp.; - zakup sprzętu do monitoringu jakości powietrza; - zakup zbiorników na wody opadowe (np. deszczówkę). 	<p>Celem naboru dla działania Działania 8.1 Dostęp do edukacji jest w szczególności zaznajomienie dzieci z lokalną przyrodą (lasami, rzekami, polami, parkami), co przełoży się w przyszłości na działania niosące realną zmianę w ich najbliższym otoczeniu. Premiujemy działania w terenie połączone z pracą projektową, co nauczy dzieci jak należy działać, aby rozwiązać problem ekologiczny.</p> <p>Należy pamiętać, że głównym celem środków z EFS+ nie jest inwestycja w infrastrukturę, tylko w ludzi. Wnioskodawca przystępując do projektu powinien legitymować się już potencjałem do jego realizacji, ewentualnie wzmocnić/ uzupełnić go przez niezbędne zakupy, a nie budować go poprzez inwestycje infrastrukturalne.</p> <p>Ustosunkowując się bezpośrednio do wskazanych wydatków, w ocenie ION wyjazdy edukacyjne są możliwe. Możliwe i racjonalne jest też tworzenie ogródków ekologicznych przy istniejącej infrastrukturze/ placach zabaw (np. przedszkolnej/ szkolnej), ale nie zakupu całej instalacji na placu zabaw.</p> <p>Za odbiegający od celów projektu należy uznać zakup sprzętu do monitoringu jakości powietrza, ponieważ dzieci nie będą nabywać kwalifikacji związanych z jego obsługą. Dzieci powinny pozyskać wiedzę, że takie narzędzia istnieją, co monitorują i gdzie mogą pozyskać wiarygodne informacje o zbieranych przez nie danych (a tym samym zrozumieć co zebrane informacje oznaczają dla nich samych).</p> <p>W ocenie ION tworzenie nowych ścieżek edukacji ekologicznej nie jest wydatkiem niezbędnym, bo nie jest to celem projektu. Dzieci powinny skorzystać z istniejących w ich okolicy ścieżek.</p> <p>Nie możemy ustosunkować się do zakupu zbiornika na wody opadowe, ponieważ nie wiadomo na czym konkretnie ma polegać projekt i jakie zadania mają być związane z tym zakupem.</p> <p>KOP na etapie oceny wniosku zweryfikują czy zakres działań wskazany przez Wwnioskodawcę jest zgodny z celami wskazanymi w FEDS 2021-2027, weryfikacji podlega m.in. trafność doboru celu głównego projektu oraz opis, w jaki sposób projekt przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego FEDS 2021-2027, w tym spójność celu z pozostałą treścią wniosku o dofinansowanie.</p>
8.	Wkład własny	<p>Czy wkład własny w ramach projektu FEDS.08.01-IZ.00-092/24 – edukacja ekologiczna może być pokryty z kosztów pośrednich? Tj. z wynagrodzeń pracowników zaangażowanych w projekt?</p>	<p>Tak, wkład własny do projektu może być wniesiony w ramach kosztów pośrednich. Wkład własny wnoszony w ramach kosztów pośrednich stanowi zawsze wkład pieniężny.</p> <p>Ponieważ w pytaniu nie podano, do jakich zadań w projekcie zostaną zaangażowani pracownicy, to należy pamiętać, że katalog kosztów pośrednich jest katalogiem zamkniętym i tylko wydatki wymienione w katalogu (rozdz. 13 Regulaminu wyboru projektów) są kwalifikowalne. W kosztach pośrednich nie należy ujmować żadnych wydatków ponoszonych w związku z działaniami merytorycznymi projektu. Jeśli ww. pracownicy mieliby zostać zaangażowani do zajęć merytorycznych w projekcie, należy ich wynagrodzenie ująć w kosztach bezpośrednich.</p>

9.	MRU	<p>W Regulaminie konkursu wskazano: „Koszty pośrednie projektu rozliczane są wyłącznie z wykorzystaniem stawki ryczałtowej, tj. stanowią 25% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich do 830 000 PLN włącznie z pomniejszeniem kosztu mechanizmu racjonalnych usprawnień”. Proszę o wyjaśnienie czym są koszty mechanizmu racjonalnych usprawnień? Jakiemu limitowi podlegają? Będę wdzięczna za wskazanie konkretnego przykładu.</p>	<p>Mechanizm racjonalnych usprawnień (MRU) - to możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, uruchamianych wraz z pojawieniem się w projektach, realizowanych w ramach polityki spójności, osoby z niepełnosprawnością (w charakterze uczestnika/uczestniczki lub personelu projektu). Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku. Informacje na temat zasad i wysokości ponoszonych kosztów zostały opisane w Regulaminie str. 40.</p> <p>Należy zauważyć, że mechanizm racjonalnych usprawnień (MRU) może wystąpić dopiero na etapie REALIZACJI projektu. Dlatego do prawidłowego wyliczenia poziomu kosztów pośrednich na etapie aplikowania informacja o pomniejszeniu z tytułu MRU nie ma znaczenia. W niniejszym naborze koszty pośrednie występują zawsze na poziomie 25% kosztów bezpośrednich.</p>
10.	Limity	<p>Czy w ramach działania FEDS.08.01-IZ.00-092/24 – edukacja ekologiczna można zakupować wyposażenie np. laptopy, próbki i odczynniki do zajęć, sprzęt dydaktyczny? Jeżeli tak – czy obowiązuje limit na tego typu wydatki?</p>	<p>Tak, w projektach w ramach ww. naboru jest możliwość zakupu wyposażenia np. laptopów, próbek i odczynników do zajęć, sprzętu dydaktycznego, o ile jest to niezbędne do realizacji projektu. Wyposażenie nie powinno stanowić jednak celu projektu, w naborze nie dopuszczono takiego typu wsparcia. Celem projektów składanych w tym naborze powinien być wzrost wiedzy/ kompetencji uczestników (czyli inwestycja powinna być skierowana do osoby). Wnioskodawca przystępując do projektu powinien legitymować się już potencjałem do jego realizacji, ewentualnie wzmocnić/ uzupełnić go przez niezbędne zakupy (np. zużywalne w ramach zajęć dla dzieci próbki, odczynniki, materiały dydaktyczne), a nie budować go poprzez inwestycje infrastrukturalne oraz doposażenia sprzętowe.</p> <p>ION nie określiła limitów procentowych przeznaczonych na zakupy wyposażenia czy inwestycje, z wyjątkiem limitu na wydatki objęte cross-financjowaniem, który nie może stanowić więcej niż 10% całkowitej wartości projektu. Należy pamiętać, że każdy, zaplanowany w projekcie wydatek powinien być niezbędny i racjonalny, a jego kwalifikowalność, w powiązaniu z celami projektu, zostanie oceniona przez Komisję Oceny Projektów.</p>
11.	Wskaźniki	<p>W odniesieniu do podziału uczestników działania na płeć nie jest to możliwe do ustalenia na etapie składania wniosku. Czy w związku z tym, zgodnie z zasadą równości płci możemy we wskaźniku wykazać proporcję 50/50 kobiet i mężczyzn?</p>	<p>Wartości wskaźników powinny być podane w podziale na płeć i wynikać np. ze specyfiki wsparcia, obszaru tematycznego interwencji czy zasięgu terytorialnego projektu. Wykazanie uczestników w równej proporcji kobiet i mężczyzn nie jest spełnieniem zasady równości kobiet i mężczyzn. Zasada równości kobiet i mężczyzn nie polega na objęciu wsparciem 50% kobiet i 50% mężczyzn, ale na odwzorowaniu istniejących proporcji płci w danym obszarze lub zwiększeniu we wsparciu udziału grupy niedoreprezentowanej. Jeżeli na etapie składania wniosku mimo wszystko nie ma możliwości podania wskaźnika/wskaźników z podziałem na płeć, istnieje możliwość wskazania wartości ogółem. Może to jednak spowodować brak przyznania punktu za spełnienie standardu minimum w pytaniu nr 4. Więcej na temat spełnienia zasady równości szans kobiet i mężczyzn można przeczytać w załączniku nr 1 do Wytucznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. W uzasadnionych przypadkach, wartości wskaźników mogą ulec zmianie na etapie rozliczania wniosku o płatność.</p>

12.	Cross-financing	<p>Planujemy w ramach projektu zbudować zieloną klasę, gdzie dzieci będą odbywać zajęcia w ramach przyrody, biologii i ogólnie pojętej edukacji ekologicznej. Palujemy wyposażyć ją w drewniane ławki i stoliki. Zielona klasa wymaga wybudowania stałego zadaszenia (wiaty), czy zakup mebli oraz zadaszenie będzie stanowiło cross financing?</p> <p>Zgodnie z zapisami Regulaminu naboru można finansować w projekcie wydatki inwestycyjne w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego (cross-financing). Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% całkowitej wartości projektu.</p>	<p>W ocenie IZ budowa stałego zadaszenia (wiaty) może być zrealizowana w ramach cross-financingu. Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% całkowitej wartości projektu. Wydatek taki musi być powiązany z celami projektu i niezbędny do ich osiągnięcia, co należy wykazać we wniosku. Zasadność poniesienia takiego wydatku będzie przedmiotem oceny projektu. Natomiast w przypadku zakupu mebli są one możliwe do sfinansowania, ale będą stanowiły wydatek w ramach cross-financingu jedynie wówczas, gdy żaden z trzech poniższych warunków nie zostanie spełniony:</p> <ul style="list-style-type: none"> zakupy zostaną zamortyzowane w całości w okresie realizacji projektu oraz zostaną spełnione warunki dla amortyzacji określone w podrozdziale 3.7 „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” lub zostanie przez Państwa udowodnione, że zakup będzie najbardziej opłacalną opcją, tj. wymaga mniejszych nakładów finansowych niż inne opcje, np. najem lub leasing, ale jednocześnie jest odpowiedni do osiągnięcia celu Państwa projektu lub zakupy są konieczne dla osiągnięcia celów projektu (np. doposażenie pracowni naukowych).
13.	Forma wsparcia	<p>Czy w przypadku, gdy zajęcia organizowane będą w siedzibie Łukasiewicz – PORT oraz w jej zielonej okolicy (okoliczne lasy, parki) to czy wówczas za kwalifikowalne można uznać koszty transportu uczniów z innych gmin do Wrocławia (w tym ubezpieczenie, paliwo, wynajem autobusu wraz z kierowcą)?</p> <p>Transport szkołom w założeniu planowanego projektu zapewniłby właśnie Wnioskodawca Łukasiewicz – PORT.</p>	<p>W opinii IZ możliwe jest pokrycie kosztów związanych z organizacją transportu dzieci – uczestników projektu na zajęcia i z powrotem, pod warunkiem, że działania te są elementem kompleksowego wsparcia i są niezbędne dla osiągnięcia celów projektu. Każdy zaplanowany w projekcie wydatek powinien być niezbędny i racjonalny, a jego kwalifikowalność, w powiązaniu z celami projektu, zostanie oceniona przez KOP.</p>
14.	Kryteria	<p>Czy jeżeli projekt realizowany będzie przez Łukasiewicz – PORT, który ma siedzibę we Wrocławiu (powiat miasto Wrocław), ale grupami docelowymi mają być również uczniowie z gmin ościennych (zatem spoza powiatu miasto Wrocław), to czy wówczas projekt nie otrzyma punktów w ramach „Kryterium realizacji projektu w środowisku lokalnym”? Gdyż np. dla uczniów z Gminy Miękinia powiat miasto Wrocław nie jest środowiskiem lokalnym.</p>	<p>W opisanym w pytaniu przypadku premia punktowa za spełnienie kryterium premiującego nr 6 pn. Kryterium realizacji projektu w środowisku lokalnym nie przysługuje. Zgodnie z definicją kryterium: Kryterium ma na celu skupienie aktywnych działań na terenie, w którym uczestnicy projektu funkcjonują na co dzień, zachęcenie ich do podejmowania praktycznych działań na rzecz ochrony przyrody w najbliższym środowisku oraz poznanie przez nich lokalnego ekosystemu.</p>
15.	Wkład własny	<p>Zgodnie z Regulaminem konkursu FEDS.08.01-IZ.00-092/24 – edukacja ekologiczna w projekcie nie może występować pomoc publiczna/pomoc de minimis.</p> <p>Czy w związku z tym oznacza to, że żadne zajęcia/szkolenia/wycieczki nie mogą odbywać się odpłatnie?</p>	<p>ION dopuszcza możliwość pobierania opłat od rodziców dzieci/uczestników projektu z tytułu ponoszenia części opłat za wycieczkę edukacyjną, np. wyżywienie podczas całonocnej wycieczki czy zakup materiałów niezbędnych do zajęć. Wówczas koszty te powinny stanowić wkład własny pieniężny Wnioskodawcy. Informacja o zaplanowaniu pobierania opłat, w tym informacja o wysokości pobieranych opłat, powinna być zawarta w treści wniosku o dofinansowanie. Natomiast należy pamiętać, że możliwość wykorzystania opłat jako wkład własny do projektu, nie może ograniczać udziału w projekcie grupom docelowym wspieranym w ramach projektu.</p>

16.	Uczestnicy/forma wsparcia	<p>W regulaminie wyboru projektów FEDS.08.01-IZ.00-092/24 – edukacja ekologiczna jest poniższy zapis odnośnie uczestników projektu: Wsparcie udzielane w projekcie kierowane jest do: dzieci w wieku przedszkolnym, w tym biorących udział w edukacji przedszkolnej, dzieci/uczniów szkół i placówek podstawowych, dzieci/uczniów szkół i placówek ponadpodstawowych, nauczycieli i kadry zarządzającej szkołą i placówką oświatową, mieszkańców województwa - rodziców dzieci i uczniów biorących udział w projekcie. Udział rodziców w projekcie ma charakter uzupełniający. Wnioskodawcą będzie placówka przedszkolna, do której uczęszcza aktualnie 20 dzieci. W projekcie planowane są zajęcia dla wszystkich 20-tu dzieci. Proszę o informację, czy wsparciem można objąć także dzieci spoza tej placówki przedszkolnej, które zamieszkują w bliskiej okolicy. Czy kwalifikowalne jest utworzenie ekolaboratorium w lokalu, który będzie wynajmowany poza obiektem przedszkolem?</p>	<p>Wsparciem mogą zostać objęte dzieci spoza placówki przedszkola. Celem naboru dla Działania 8.1 Dostęp do edukacji jest w szczególności zaznajomienie dzieci z lokalną przyrodą (lasami, rzekami, polami, parkami), co przełoży się w przyszłości na działania niosące realną zmianę w ich najbliższym otoczeniu. Należy pamiętać, że głównym celem środków z EFS+ nie jest inwestycja w infrastrukturę, tylko w ludzi. Wnioskodawca przystępując do projektu powinien legitymować się już potencjałem do jego realizacji, ewentualnie wzmocnić/ uzupełnić go przez niezbędne zakupy. <u>W ocenie ION tworzenie ekolaboratorium znacząco odbiega od celów projektu, gdyż intencją ION było wyjście dzieci poza sale lekcyjne i nauka postaw proekologicznych w środowisku naturalnym, w którym żyją na co dzień.</u> Niemniej, istnieje możliwość sfinansowania ww. wydatków - oczywiście jeżeli zostanie wykazany we wniosku ich bezpośredni związek z projektem (powiązanie z zakresem merytorycznym projektu) oraz logiczne uzupełnienie działań (głównych zadań). Zasadność każdego poniesionego w projekcie wydatku, będzie oceniona przez KOP. Jeżeli Wnioskodawca zamierza utworzyć ekolaboratorium w lokalu wynajmowanym, będzie musiał zapewnić jego funkcjonowanie na czas trwania projektu. Jeżeli wydatki ponoszone na ten cel stanowią cross-financing wówczas Beneficjent zobowiązany jest do zachowania trwałości, zgodnie z par. 22 wzoru umowy.</p>
17.	Forma wsparcia	<p>Czy nasza szkolna młodzież w ramach wyjazdu edukacyjnego podsumowującego warsztaty o tematyce "czystości wód" może wyjechać do Hydropolis we Wrocławiu? Nasza gmina znajduje się około 80km od Wrocławia.</p>	<p>Tak. Co do zasady projekty w zakresie edukacji ekologicznej powinny zapoznawać uczestników z lokalnymi ekosystemami, natomiast nie można pominąć faktu, że takie miejsce jak Hydropolis we Wrocławiu jest unikatowym miejscem wiedzy o wodzie, więc wycieczki do niego mogą stanowić wydatek kwalifikowalny w projekcie.</p>
18.	Dokumentacja naborowa	<p>Jestem specjalistką ds. funduszy unijnych i krajowych w Fundacji Niezniszczalna Ukraina, która prowadzi placówki edukacyjne dla dzieci uchodźców z Ukrainy po całej Polsce. Razem z zespołem przejrzeliśmy już regulamin oraz załączniki do wniosku, a jednak chciałabym zapytać co mogłoby być tutaj, jeżeli chodzi o nas, podchwytliwe w wypełnianiu wniosku, na co należałoby zwrócić uwagę w szczególności sposób? Oraz jak zostaną rozdysponowane 15 pkt, które dotyczą naszej dotychczasowej działalności i jak uzyskać minimum 9? Czy Wnioskodawca/ Beneficjent i partner/rzy (jeśli dotyczy) posiada/ją doświadczenie w dotychczasowej działalności, w tym w realizacji przedsięwzięć finansowanych ze środków UE i innych: • w obszarze, w którym udzielane będzie wsparcie przewidziane w ramach projektu, • na rzecz grupy docelowej, do której kierowane będzie wsparcie przewidziane w ramach projektu, • na określonym terytorium, którego dotyczyć będzie realizacja projektu?</p>	<p>Kwestie zawarte w dokumentacji naborowej i wymagające wyjaśnień są zamieszczane w tabeli z pytaniami od Wnioskodawców i odpowiedziami ION umieszczonej pod przedmiotowym naborem na stronie www, dlatego zachęcamy do śledzenia naszej strony. 16 maja br. organizujemy spotkanie informacyjne (online) poświęcone temu naborowi, do udziału w którym zapraszamy, aby lepiej zrozumieć wymagania naborowe. Kryteria wyboru projektów oraz wymóg spełnienia minimalnych wymagań dotyczy wszystkich wnioskodawców. Kryterium merytoryczne nr 13. Kryterium doświadczenia ocenia doświadczenie wnioskodawcy i/lub partnerów na różnych płaszczyznach (opisane doświadczenie pozwoli członkom Komisji Oceny Projektów zweryfikować m.in. czy Wnioskodawca/ Partner zna potrzeby grupy docelowej, realizował już działania z zakresu edukacji ekologicznej oraz czy zna teren, na którym zamierza realizować projekt (jego zasoby, ograniczenia, itd.).</p>

19.	Doposażenie/wyposażenie	<p>W ramach planowanego projektu dla 4 szkół podstawowych oraz kilku oddziałów przedszkolnych chcielibyśmy w ramach naboru nr FEDS.08.01-IZ.00-092/24 zorganizować szereg różnorodnych zajęć z nauk przyrodniczych pod kątem ekologii. Na potrzeby najbardziej wymagających zajęć, zwłaszcza dla klas 7-8 chcielibyśmy przygotować pracownie przyrodnicze w 4 szkołach. Tzn. odpowiednio zmodernizować sale wyposażając je w dygestoria (systemy wentylacyjne itd.), odpowiednie podłogi, stoły chemiczne itd. umożliwiając przeprowadzanie w nich zajęć doświadczalnych.</p> <p>Czy tego rodzaju koszty będą kwalifikowalne w ramach projektu?</p>	<p>Celem naboru dla Działania 8.1 Dostęp do edukacji jest w szczególności zaznajomienie dzieci z lokalną przyrodą (lasami, rzekami, polami, parkami), co przełoży się w przyszłości na działania niosące realną zmianę w ich najbliższym otoczeniu. Premiuwane są działania w terenie połączone z pracą projektową, co nauczy dzieci jak należy działać, aby rozwiązać problem ekologiczny. Należy pamiętać, że głównym celem środków z EFS+ nie jest inwestycja w infrastrukturę, tylko w ludzi. Wnioskodawca przystępując do projektu powinien legitymować się już potencjałem do jego realizacji, ewentualnie wzmocnić/ uzupełnić go przez niezbędne zakupy.</p> <p>W ocenie ION modernizacja sal lekcyjnych i wyposażenie ich w stoły chemiczne czy dygestoria laboratoryjne znacząco odbiega od celów projektu, gdyż intencją ION było wyjście dzieci poza sale lekcyjne i nauka postaw proekologicznych w środowisku naturalnym, w którym żyją na co dzień. Niemniej jednak zasadność każdego poniesionego w projekcie wydatku będzie oceniona przez KOP.</p> <p>Podkreślić należy również, że koszty związane z modernizacją sal, jeżeli będą stanowiły roboty budowlane, będą możliwe do sfinansowania tylko w oparciu o finansowanie krzyżowe tj. cross-financing. Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% całkowitej wartości projektu. Natomiast zakup wyposażenia (mebli, sprzętu) może być kwalifikowany w ramach EFS+ i nie wlicza się go do limitu cross- financingu, jeżeli zakupy spełniają którykolwiek z warunków wskazanych w Regulaminie (str. 32-33).</p>
20.	Forma wsparcia	<p>Czy w ramach projektu można zorganizować szkolny konkurs ekologiczny? Czy wydatek dotyczący nagród konkursowych będzie wydatkiem kwalifikowalnym?</p>	<p>W ocenie ION organizacja konkursu ekologicznego w szkole może być wydatkiem kwalifikowalnym. Jego zasadność, w powiązaniu z celami projektu, zostanie oceniona przez KOP.</p>
21.	Forma wsparcia	<p>Czy możliwy jest wyjazd do Hydropolis we Wrocławiu, jeśli szkoła oddalona jest ok. 100km od tego miejsca? Czy wyjazdy powinny być jedynie realizowane w środowisku lokalnym?</p>	<p>Tak. Co do zasady projekty w zakresie edukacji ekologicznej powinny zapoznawać uczestników z lokalnymi ekosystemami, natomiast nie można pominąć faktu, że takie miejsce jak Hydropolis we Wrocławiu jest unikatowym miejscem wiedzy o wodzie, więc wycieczki do niego mogą stanowić wydatek kwalifikowalny w projekcie.</p>